

CESTA důvěry a lásky

Jacques Philippe

INSPIRACE TEREZIE Z LISIEUX
PRO 21. STOLETÍ

e-knihy

Děkujeme Vám za nákup této e-knihy. Jsme rádi, že můžeme touto cestou přinášet dobré zprávy do světa digitálních médií.

Jestliže se Vám podařilo dokument stáhnout z nějakého webu bez placení, tak si jej, prosím, pořídte ještě jednou, férově, na našich webových stránkách <http://www.paulinky.cz/obchod/eknihy>. Může se Vám zdát, že je to zbytečné a že chceme na e-knihách vydělávat. I vydání e-knihy nás něco stojí, zejm. autorská práva, překlad a redakční práci. Vaše platby nám tak umožňují vydávání dalších elektronických titulů.

Nakladatelství Paulínky
www.paulinky.cz

Jacques Philippe

CESTA důvěry a **lásky**

INSPIRACE TEREZIE Z LISIEUX
PRO 21. STOLETÍ

© 2011 Éditions des Béatitudes

© Nakladatelství PAULÍNKY, 2014
Petrská 9, 110 00 PRAHA 1
Tel.: 222 311 206
E-mail: paulinky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

ISBN 978-80-7450-133-3 (Tištěná kniha, 1. vyd.)

ISBN 978-80-7450-244-6 (PDF)

ISBN 978-80-7450-245-3 (ePUB)

ISBN 978-80-7450-246-0 (Mobipocket)

„Má cesta je cestou důvěry a lásky“

(Terezie z Lisieux, dopis otci Roullandovi¹)

1 THÉRÈSE DE LISIEUX: *Œuvres complètes* [Sebrané spisy], Les Editions du Cerf et Desclée De Brouwer 1992, s. 587, lettre [dopis] 226.

ÚVOD

Tato kniha shrnuje mé promluvy z duchovních cvičení, která se konala v jedné farnosti nedaleko Madridu během prvního říjnového víkendu roku 2010, tedy nedlouho po liturgickém svátku svatě Terezie z Lisieux.

Cílem této knihy je přiblížit čtenářům podstatu poselství mladé řeholnice, která zemřela ve věku dvaceti čtyř let a kterou Jan Pavel II. v roce 1997 prohlásil za Učitelku církve, a tedy objasnit, v čem spočívá ona „úplně nová cesta“ neboli „cesta důvěry a lásky“¹, kterou Terezie objevila, žila a později také vyučovala jako novicmistrová na Karmelu v Lisieux. Cítila, že Bůh chce ukázat tuto cestu nejen úzkému kroužku novic, ale i bezpočtu „malých duší“, lidem slabým a zranitelným, aby je tak pozvedl až k nejvyššímu stupni lásky.²

1 Tamtéž, s. 618, lettre [dopis] 261.

2 TEREZIE Z LISIEUX: *Autobiografické spisy*. Vimperk, Nakladatelství Tiskárny Vimperk 1991, s. 194.

Krátce před svou smrtí Terezie tušila, že ji po smrti čeká obrovský úkol:

„Cítím, že brzy odejdu na věčný odpočinek. Hlavně však cítím, že brzy začne moje misie, moje poslání učit milovat Boha tak, jak já ho miluji, ukazovat svou cestičku k Bohu dalším duším. Jestli dobrý Bůh vyslyší má přání, bude moje nebe na zemi až do konce světa. Ano, chci prožívat své nebe tak, že budu konat dobro na zemi...“³

Úžasné a nad očekávání rychlé šíření Terezčiny učení, které trvá do dneška, ukazuje, že touha mladé karmelitky nebyla pouhou iluzí, ale odpovídala Otcově moudrosti, který „*tyto věci ukryl před moudrými a učenými, a odhalil je maličkým*“⁴, a že v tomto ohledu, stejně tak jako v mnoha jiných, Bůh „překonal její očekávání“⁵.

Nemyslel jsem si, že by šest přednášek přednesených během onoho víkendu v Madridu mohlo vytvořit samostatnou publikaci. Byl jsem ale požádán o jejich vydání. Neměl jsem příležitost

3 TEREZIE Z LISIEUX: *Vstupuji do života*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 1992, s. 71.

4 Srov. Lk 10,21.

5 TEREZIE Z LISIEUX: *Autobiografické spisy*. Vimperk, Nakladatelství Tiskárny Vimperk 1991, s. 202.

k náležitě redakční práci, pouze jsem jednoduše přepsal záznam přednášek, přičemž jsem se snažil trochu upravit jejich styl, upřesnit či doplnit některá místa a přidat odkazy a užitečné citace.

Výsledek je zajisté nedokonalý; text se vyznačuje spíše řečnickým stylem než stylem vhodným k publikování; je zde časté opakování a odbočování. Nicméně i tak může některým lidem pomoci a především v nich vyvolat touhu dále prohlubovat poselství mladé karmelitky z Lisieux, které má, podle mého názoru, zásadní význam jak pro církev, tak pro celou dnešní společnost.

V tomto světě, tak nestálém a zraněném, Duch Svatý naléhavě povolává ke svatosti všechny křesťany a vybízí je žít celou hloubku evangelia. Podle mého názoru nevede k tomuto cíli lepší cesta než ta, kterou nám ukázala a na kterou nás zve světice z Lisieux – cesta důvěry a lásky.

Jakým způsobem tuto knížku číst? Nejlépe tak, aby se čtenář co nejvíce přiblížil k jejímu původnímu určení, to je vzít ji jako vodítko pro duchovní cvičení. Věnujte textu třeba týden, přečtěte každý den jednu kapitolu, kterou pak v klidu promeditujte, znovu si v modlitbě přečtěte citované texty, ptejte se, kde a jak mohou osvětlit váš vlastní život a k čemu vás skrze ně Pán volá.

I. ÚPLNĚ NOVÁ CESTA

Hlavním tématem, kterým se budu zabývat, je důvěra v Boha. Žijeme ve světě, který není jednoduchý, a často z různých důvodů neseme těžké břímě starostí. Proto je pro nás důležité, abychom rostli v důvěře, abychom prosili Ducha Svatého o sílu víry, a mohli tak čelit všemu, co prožíváme v této době.

Při promýšlení tohoto tématu pocítuji zvláště jednu věc, a sice že Bůh chce stvořit nový lid, ježž touží naplnit silou Ducha Svatého; lid, který přinese hojné ovoce pro Boží slávu, pro hlásání evangelia, pro dobro všeho lidstva. Tento lid jsou však lidé maličkí a chudí, neboť skutečná Boží moc se neukazuje jen v lidské síle, ve fyzické, psychické či intelektuální zdatnosti (i když tyto vlastnosti jsou samozřejmě užitečné). Je to síla, která se projevuje v lidské slabosti, jak o tom mluví svatý Pavel.¹ Já věřím, že během tohoto čtení jsme všichni vyzýváni, abychom se nechali zasáhnout v naší maličkosti, chudobě a slabosti, a přijali tak novou sílu, která spočívá ve víře a v důvěře.

1 Srov. 2 Kor 12,9.

Církev prochází těžkým obdobím. Její problémy nejsou stejné ve Francii, ve Španělsku či v Pákistánu, ale všichni jsme konfrontováni s určitým duchovním bojem. Snad více než kdy jindy nám chce Pán dát svého svatého Ducha, toho Ducha, který přichází na pomoc naší slabosti, jak to krásně vyjadřuje epištola Římanům.² To on nás učí modlit se, uvádí nás do pravého vztahu s Bohem, učí nás víře, naději a lásce. A já jsem přesvědčen, že Pán chce v našich srdcích vykonat nádherné věci, jestli si dáme při čtení této knížky skutečně záležet na tom, abychom její text promodlili se srdcem otevřeným k přijetí Božího slova; Pán pak učiní v každém z nás zázraky.

Knížka, kterou držíte v ruce, se skládá ze dvou částí: v první budu komentovat několik textů Terezie z Lisieux, neboť této světici se dostalo zvláštní milosti, aby v nás pomáhala budovat vztah k Pánu založený na takové důvěře, jaká je vlastní malým dětem. Vyslovím zde tedy některé Tereziiny myšlenky, jež jsou pro nás dnes nesmírně důležité. Ve druhé, kratší části, ukážu, jakým způsobem je možné se o tuto důvěru opřít v těžkostech a životních zkouškách. Je snadné mít důvěru, když se člověku všechno daří, ale když se dařit přestane, to je pak něco jiného! Je však třeba v důvěře vytrvat. Na následujících

2 Srov. Řím 8,26.

stránkách se budu snažit konkrétním způsobem ukázat, jak toho dosáhnout.

Terezie z Lisieux – „malá Terezka“ – je možná méně známá ve Španělsku, v rodné zemi „velké Terezie“ – Terezie z Ávily –, přesto si zaslouží být nazvána dcerou známé reformátorky Karmelu a její poselství je pro člověka dneška stále velmi aktuální. Ta, která nikdy nestudovala teologii, byla 19. října 1997, tedy v roce stého výročí svého úmrtí, Janem Pavlem II. prohlášena za Učitelku církve.³ Tento úmysl oznámil papež Jan Pavel II. během Světových dnů mládeže v Paříži v přítomnosti Terezčinych ostatků. To znamená, že my všichni, a zvláště mladá generace, jsme oficiálním hlasem církve vyzváni k následování její cesty.

Nechci se zde do detailu zabývat životem světice, to by bylo příliš dlouhé. Dětství prožila v Alençonu a později v Lisieux. Víme, že bylo poznamenáno velkým utrpením. Když byly Terezii čtyři roky, zemřela jí maminka⁴ na rakovinu prsu a tato událost ji hluboce poznamenala. Její žal byl ještě umocněn řadou odloučení, což v deseti letech vyvrcholilo

3 Stala se tak třetí ženou prohlášenou za Učitelku církve, spolu s Terezíí z Ávily a Kateřinou Sienskou, z nichž je ona tou nejmladší.

4 Tereziini rodiče, Ludvík a Zélie Martinovi, byli prohlášeni za blahoslavené 19. října 2008. Měli devět dětí, z nichž čtyři v raném věku zemřely. Dospělosti se dožily pouze dcery, z nichž byla Terezie nejmladší. Čtyři vstoupily na Karmel v Lisieux (Pavlína, Marie, Terezie, Celina) a Leonie se stala řeholnicí v kongregaci sester Navštívení Panny Marie v Caen.

závažným onemocněním, z něhož však byla uzdravena díky úsměvu Panny Marie. Všechny zkoušky, kterými Terezie prošla, jí však nezabránily růst ve víře a prohlubovat lásku k Bohu. Ve věku čtrnácti let, na Štědrý večer roku 1886, se jí dostalo dalšího uzdravení, tentokrát z velké přecitlivělosti. Našla tak v sobě vnitřní sílu, díky níž mohla v patnácti letech vstoupit na Karmel, jak si to přála. Jako velmi mladá, čtyřiaadvacetiletá, zemřela 30. září 1897 v klášteře na tuberkulózu.

Po Tereziině smrti byl vydán její nekrolog, jak to bývalo v karmelitánských klášterech zvykem. Ten byl sestaven na základě jejich autobiografických poznámek (napsaných na přání představených) pod názvem *Dějiny duše*. Kniha měla až nečekaně veliký úspěch a rychle se rozšířila po celém světě, neboť její poselství se dotklo mnoha srdcí. K Tereziinu věhlasu také přispělo neuvěřitelné množství vyslyšených modliteb. Například během první světové války v letech 1914 až 1918, tedy v době, kdy ještě nebyla kanonizovaná (svatořečení proběhlo v roce 1925), se mnoha lidem, mezi nimi i vojákům, dostalo milosti ochrany poté, co ji vzývali. Jeden z mých strýců byl misionářem mezi Inuity na kanadském severu a vyprávěl mi, že jejich misie byla naprostým fiaskem. Chystali se už všechno vzdát, když biskup, který měl misii na starosti, podnikl cestu do Lisieux a přivezl trochu hlíny z Tereziina hrobu. Tuto hlínu

pak rozsypal na kanadské půdě, a od té chvíle začalo docházet k mnoha obrácením. Existují tisíce takových příběhů, které bychom tu mohli vyprávět a jimiž archiv na Karmelu přetéká.

Takto se Terezie v krátkém čase stala velmi populární, její sochy najdeme na Novém Zélandu, v Brazílii i v Číně... Papež Pius IX. ji prohlásil za svatou 17. května 1925 za účasti pěti set tisíc věřících, a co je ještě podivuhodnější, Jan Pavel II. ji prohlásil za Učitelku církve, což znamená, že se v pochopení evangelia a v uvádění jeho poselství do praktického života stala v očích církve jednou z nejkompentnějších.

Styl, kterým píše, se nemusí někomu úplně zamlouvat – je to styl 19. století –, ale v jejích textech se skrývá pravda a výjimečná síla. Jan Pavel II. říká, že Terezie nám pomáhá znovu odhalit to, co je jádrem evangelia, láskyplnou něhu Boha Otce a cestu, na niž jsme voláni, abychom tváří v tvář Bohu byli jako děti.

„O Terezii z Lisieux můžeme s přesvědčením říct, že Duch Boží dovolil jejímu srdci ukázat lidem naší doby základní tajemství evangelijní skutečnosti: to, že jsme skutečně dostali *»ducha adoptivních synů, který nám umožňuje volat: Abba! Otče!«*. Její *»cestička«* je cestou *»svatého dětství«*. Co je na této cestě jedinečného, je duch svaté Terezie z Lisieux. Tato cesta také potvrzuje

a obnovuje tu nejhlubší a nejzákladnější pravdu evangelia. Neboť které poselství evangelia je hlubší a podstatnější než to, že Bůh je náš Otec a my jsme jeho děti?⁵

V evangeliu můžeme číst Ježíšova velmi naléhavá slova: Jestli se neobrátíte, pokud se nezměníte a nebudete znovu jako děti, nevstoupíte do Božího království!⁶ Je tedy absolutně nezbytné projít vnitřní proměnou a stát se „malými jako děti“. Terezie nás učí jednoduchým a jasným způsobem, co je těmito slovy míněno a jak je konkrétně uvádět do života, a proto je prohlášena za Učitelku církve.

Rád bych v této knize vyslovil několik jednoduchých úvah na toto téma, které by mohly obohatit náš každodenní život, neboť nám mohou pomoci znovu objevit evangelium jako *dobrou zprávu*. Evangelium není jako zákon, který by nás měl převálcovat. Někdy nás mohou pokoušet myšlenky, že ti, kteří nežijí podle křesťanských zásad, to mají jednodušší. Oni si mohou dělat, co chtějí, kdežto my, věřící, musíme dodržovat hned celý seznam přikázání! To je ale velmi povrchní pohled na křesťanství. Já osobně mám stále na zřeteli, aby bylo evangelium vždycky prezentováno jako dobrá zpráva, jako

5 Promluva Jana Pavla II. v Lisieux z 2. července 1980.

6 Srov. *Mt* 18,3.

poselství o štěstí, které nám naplňuje srdce radostí a útěchou. Ježíšovo učení na nás samozřejmě klade nároky, ale Terezie nám pomáhá vnímat je jako skutečně dobrou zprávu, neboť pro ni není evangelium ničím jiným než zjevením Boží laskavosti, Božího milosrdenství vůči každému z jeho dětí a osvětlením zákonů života, které vedou ke štěstí.⁷

Jádrem křesťanského života je vděčné přijímání Boží něhy a dobroty, zjevení jeho milosrdné lásky a naše vnitřní proměna způsobená touto láskou.

Chtěl bych začít textem z Tereziiných autobiografických spisů, kde popisuje své stěžejní duchovní poznání, to je objevení toho, co nazývá „cestičkou“. Terezie si uvědomovala, že se jí dostalo mimořádně hlubokého pochopení evangelijní podstaty, a toužila je sdělovat dál. Předávala je sestřám, s nimiž žila na Karmelu v Lisieux, zvláště pak novickám, které jí představení svěřili do péče. Během Tereziina života se její učení dostalo jen k úzkému okruhu lidí, ale po její

7 THÉRÈSE DE LISIEUX: *Œuvres complètes* [Sebrané spisy], Les Editions du Cerf et Desclée De Brouwer 1992, s. 587, lettre [dopis] 226: „Někdy, když čtu jistá duchovní pojednání, kde je dokonalost prezentovaná skrze tisíce překážek a je obklopená množstvím iluzí, můj ubohý malý rozum se brzy unaví a já zavírám takovou moudrou knihu, nad kterou si lámu hlavu a srdce mi usychá a beru do ruky Písmo svaté. V té chvíli se mi všechno rozjasní, jedno jediné slovo stačí, aby má duše uviděla nekonečný obzor, dokonalost se mi zdá být jednoduchá, vidím, že prostě stačí uznat svou nicotnost a nechat se nést jako malé dítě v Božím náručí. Ty krásné knihy, kterým nerozumím a jejichž naučení bych nikdy nedokázala uvést do praxe, přenechávám velkým duším a skvělým duchům, těším se prostě z toho, že jsem maličká, neboť jediné malé děti a ti, kteří se jim podobají, budou připuštěni k nebeské hostině.“

smrti se rozšířilo závratným způsobem. Nedlouho před smrtí pronesla slova, která tak dobře známe: „Chci prožívat své nebe konáním dobra na zemi.“⁸ To činí i dnes a budeme-li ji prosit, dostane se na každého z nás: bude nás učit, jak jít její cestičkou a jak milovat Boha láskou, kterou jej milovala ona sama.

V čem vlastně spočívá ta její cestička? Můžeme ji kvalifikovat jako duchovního průvodce, kterým se Terezie řídila. Je to skutečná cesta svatosti, která je přístupná všem a která má tu vlastnost, že nikoho neodradí, ať by byl sebenepatrnější, sebechudobnější či sebevětší hříšník. Kéž by všichni mohli objevit tuto cestu života a obrácení, jež je každému přístupná! Terezie tak předjímá II. vatikánský koncil, který důrazně potvrzuje, že svatost není výjimečná cesta, ale povolání pro všechny křesťany, z něhož nemá být nikdo vyloučen. I ten nejzraněnější a nejubožejší z lidí může odpovédět na povolání ke svatosti.

Terezie tuto cestu pojmenovává ve svých spisech různými výrazy. Často mluví o „cestičce“ jako například v níže citovaném textu. Mluví také o „cestě důvěry a lásky“ nebo o „cestě prosté a milující důvěry“.⁹

8 TEREZIE Z LISIEUX: *Vstupuji do života*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 1992, s. 71–72.

9 THÉRÈSE DE LISIEUX: *Cévres complètes* [Sebrané spisy], Les Editions du Cerf et Desclée De Brouwer 1992, s. 618, lettre [dopis] 261.

Budeme spolu číst a komentovat tu část jejích autobiografických spisů, v níž popisuje, jak svou cestu našla. Samozřejmě ji objevovala postupně, ale text, kterým se budeme zabývat, shrnuje základní dynamiku této duchovní zkušenosti. Nachází se v Rukopisu C psaném v roce 1897, tedy v roce Tereziina úmrtí.

Psala jej pro pro svou tehdejší představenou, matku Marii Gonzágu, která Terezii dovolila pokračovat v zaznamenávání vzpomínek (pasaných z popudu její starší sestry) a která si vymínila, že jí má být adresován.

Zde je tedy ona pasáž:

„Vy víte, matko, že jsem vždycky toužila být světicí. Ale běda! Když jsem se srovnávala se svatými, vždycky jsem zjišťovala, že je mezi nimi a mnou stejný rozdíl jako mezi horou, jejíž vrchol se ztrácí v oblacích, a skrytým zrnkem písku, po kterém šlapou nohy chodců. Místo abych zmalomyslněla, řekla jsem si: Pán Bůh nemůže vnukat neskutečné touhy: přes svou maličkost tedy mohu usilovat o svatost. Abych vyrostla, to je nemožné. Musím se snášet taková, jaká jsem, se všemi svými nedokonalostmi. Ale chci hledat prostředek, abych šla do nebe cestičkou hodně přímou, krátkou, cestičkou docela novou. Žijeme ve století vynálezů, nyní už není třeba

namáhavě vystupovat po schodech. U bohatých lidí výhodně nahrazuje schodiště zdviž. Já bych taky chtěla nalézt zdviž, která by mě vynesla až k Ježíši, poněvadž jsem příliš malá, abych mohla stoupat po drsném schodišti dokonalosti. Tehdy jsem hledala ve svatých knihách náznak zdviže, po které jsem toužila, a čtla jsem tato slova, která vyšla z úst věčné Moudrosti: »Kdo je **maličký**, ať přijde ke mně.« Tedy jsem přišla, uhádla jsem, že jsem našla to, co jsem hledala. Abych se dozvěděla, Bože, co uděláš s tím maličkým, který odpoví na tvé volání, hledala jsem dál a hledte, co jsem našla: »Jako matka utěšuje svého syna, tak já vás potěším, na klíně vás budu chovat, na kolenou houpat!« Ach, nikdy nepotěšila mou duši slova něžnější, melodičtější. Zdviž, která mě má vynést do nebe, to je tvá náruč, Ježíši! Proto nepotřebuji růst, naopak, musím zůstat maličká, menšit se čím dál tím víc. Můj Bože, překonal jsi mé očekávání a já chci zpívat o tvém milosrdenství.¹⁰

Budeme tento bohatý text větu po větě komentovat. Terezie začíná těmito slovy: „Vždycky jsem toužila být světicí.“ To je pravda, od svého dětství

10 TEREZIE Z LISIEUX: *Autobiografické spisy*. Vimperk, Nakladatelství Tiskárny Vimperk 1991, s. 201–202.

toužila Terezie stát se světicí. Při jedné příležitosti (když už vstoupila na Karmel) šokovala svého zpovědníka, jezuitu, když mu sdělila: Chci se stát tak velkou světicí, jako byla Terezie z Ávily! Zdálo se mu, že se v tomto výrazu skrývá pýcha, a řekl jí, ať se spokojí s tím, že bude dobrou řeholnicí. To, co kněz považoval za domýšlivost, bylo ve skutečnosti touhou naplno odpovědět na volání evangelia („*Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.*“¹¹), která se zakládala na důvěře, že po nás Bůh nepožaduje nic nemožného. A můžeme říct, že se to Terezii povedlo! Je ale důležité pochopit, jakým způsobem se jí to podařilo...

Je nutné poznamenat, že Terezie toužila stát se světicí ne ze ctižádostivosti či marné touhy po slávě, ale proto, aby mohla milovat Boha, jak je to jen možné, což je naprosto v souladu s evangeliem. Chtěla být také co nejvíc prospěšná církvi a cítila, že jediný možný způsob, jak toho dosáhnout, je směřovat veškerou svou sílu ke svatosti. Ale... je zde nějaké „ale“!

„Ale běda! Když jsem se srovnávala se svatými, vždycky jsem zjišťovala, že je mezi nimi a mnou stejný rozdíl jako mezi horou, jejíž vrchol se ztrácí v oblacích, a skrytým zrnkem písku, po kterém šlapou nohy chodců.“

11 Srov. *Mt* 5,48.

Terezie velmi brzy pochopila, že to, po čem touží, je nemožné. Navzdory své dobré vůli a planoucí touze si brzy uvědomila své meze a měla pocit, že svatosti nelze dosáhnout, a její touha je tedy neuskutečnitelná. Uvědomovala si, že mezi ideálem svatosti a tím, co může sama udělat, je stejný rozdíl jako mezi vysokou horou a zrnkem písku na zemi. Je třeba si uvědomit, že v době, kdy naše karmelitka žila, tedy na konci 19. století, byl ideál svatosti spojován s neobyčejnou dokonalostí a hrdinskými činy, se zvláštními milostmi atd. Terezie cítila nepřekonatelnou propast mezi tímto vzorem a tím, čím byla ve svém každodenním životě. Její slova je třeba brát s naprostou vážností. Měla před sebou skutečný problém a bezpochyby zakusila i skutečnou vnitřní krizi.

Jaké je pokušení v podobné situaci? Malomyšlnost: to se mi nikdy nepodaří. Jakým způsobem reagovala Terezie? Přečtěme si, jak pokračuje:

„Místo abych zmalomyslněla, řekla jsem si: Pán Bůh nemůže vnukat neskutečné touhy: přes svou maličkost tedy mohu usilovat o svatost.“

Zde se setkáváme s krásným rysem Tereziiny povahy, s její velkou prostotou a důvěrou v Boha: Pokud mi Bůh vložil do srdce tuto touhu – a jsou to už roky, co ji mám, proto jsem přece vstoupila

na Karmel –, musí být přece možné ji uskutečnit. Tu touhu v sobě nosím od nepaměti, nemůže mě oklamat, neboť Bůh je ve všem spravedlivý.

Povšimněme si, že se zde setkáváme s jedním z velkých paradoxů Tereziina života: na jedné straně velká psychická zranitelnost, mnoho utrpení, na druhé straně stále nesmírné tužby.

Abychom si Terezii neidealizovali, připomeňme si, jaká byla ve čtrnácti letech před vánoční milostí uzdravení v roce 1886. Byla to velmi inteligentní dívka, přesto nemohla normálně chodit do školy při benediktinském klášteře, protože se nikdy nedokázala přizpůsobit školní atmosféře. Byla přecitlivělá, velmi závislá na druhých, s obrovskou potřebou uznání. Když vykonala nějakou věc, například zalila květiny, a nikdo jí za službičku nepoděkoval, bylo to pro ni drama. Když zarmoutila někoho, koho měla ráda, plakala a – jak to sama přiznává – pak „plakala proto, že před tím plakala“¹². „Byla jsem nesnesitelná se svou přecitlivělostí.“ Byla uzavřená „v úzkém kruhu, odkud se nemohla dostat ven“¹³. Zároveň se dokázala hluboce modlit a měla opravdovou touhu po svatosti. Na odblokování této situace, jestli to tak mohu nazvat, potřebovala vánoční milost roku

12 TEREZIE Z LISIEUX: *Autobiografické spisy*. Vimperk, Nakladatelství Tiskárny Vimperk 1991, s. 93.

13 Tamtéž, s. 98.

1886, k níž se vrátíme při čtení krásného úryvku,¹⁴ v němž se o této události zmiňuje.

Stručně řečeno, po přijímání na půlnoční mši probudil Pán v Terezii odvalu k překonání její velké přecitlivělosti. S nejmladší dcerou rodiny Martinů se stále zacházelo trochu jako s malým dítětem: na Vánoce pro ni byly přichystány v krbu dárky. Pan Martin navzdory lásce, kterou měl ke své nejmladší dceři, už toho zvyku začínal mít dost. Unikla mu nepatřičná poznámka: „Naštěstí to už je posledním rokem!“ Když to Terezie uslyšela, ranilo ji to a byla v pokušení reagovat jako obvykle pláčem malého dítěte, což by celé rodině zkazilo Štědrý večer. V tom okamžiku Terezie zaznamenala, že se jí dostalo milosti, kterou můžeme interpretovat následujícím způsobem: jako by jí dal Bůh porozumět: „A od nynějška je s tím konec!“ Náhle pocítila, jako by k ní promlouval Duch Svátý: „Ne, Terezko, skonči už s tou dětinskostí, nemůžeš se tomu přece poddat, a zkazit tak ostatním Štědrý večer!“ Nejsou to přesná slova textu, ale domnívám se, že mají tento smysl. Našla v sobě sílu reagovat, jako by se nic nestalo, byla veselá, spokojená, radostně rozbalovala dárky a vesele za ně děkovala a od tohoto okamžiku byla překvapivě uzdravená. Sama říká, že v sobě znovu objevila duševní sílu,

14 Tamtéž, s. 95.

kteřou ztratila ve čtyřech letech, když jí zemřela maminka, což byla velká rána, která způsobila její velikou přecitlivělost. Ale po oné vánoční milosti uzdravení už mohla i vstoupit na Karmel a prožít svůj život krásným a odvážným způsobem, v němž podle svých vlastních slov „běžela jako obr“¹⁵.

Vyprávím to, abyste pochopili jednu věc: Bůh nás může hluboce uzdravit skrze docela všední a nepatrné události. Někdy se v nich skrývá volání Pána, abychom vyšli sami ze sebe a vykročili vpřed, abychom se stali dospělejšími a svobodnějšími. V životě jsou chvíle, kdy se jako v bludném kruhu zaobíráme jen sami sebou, a zůstáváme tak ve své nedospělosti, ve věčných stížnostech a nářcích, různých závislostech, až jednoho dne přijde milost, která je Božím darem a zároveň apeluje na naši svobodu. Máme tuto volbu, je to zároveň uzdravení i obrácení: je třeba svobodně přijmout toto odvážné rozhodnutí. Pokud i v docela všední a nepatrné záležitosti, ke které nás Bůh volá, jednáme s odvahou, může se tak před námi otevřít cesta hlubokého uzdravení a nové svobody, kterou nám Bůh dává.

Můžeme si položit jednu otázku. Všichni potřebujeme být uzdraveni, abychom se stali dospělejšími ve víře, abychom mohli odvážněji vést boj, který na nás dnes v církvi čeká. Dnes není jednoduché

15 Tamtéž.